

ด่วน

ที่ กต ๑๐๐๒/๒๕

สวค. ๘๖๑
วันที่ ๑ ม.ค. ๖๐
เวลา ๑๖.45 น.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับ ๗๒/ กวอ
วันที่ ๑ ม.ค. ๖๐ ๑๘.4๖

กระทรวงการต่างประเทศ
ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๕๐๐

๗ มกราคม ๒๕๖๐

เรื่อง แผนการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะที่ไทยได้ตอบรับและให้คำมั่นโดยสมัครใจภายใต้กลไก Universal Periodic Review รอบที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๓๑๒๘๙ ลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๙

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
 ๒. สรุปผลการประชุมคณะกรรมการกำกับดูแลการจัดทำรายงานประเทศและติดตามการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะภายใต้กลไก Universal Periodic Review (UPR) ของคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ครั้งที่ ๔/๒๕๕๙
 ๓. ร่างแผนการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะที่ไทยได้ตอบรับและให้คำมั่นโดยสมัครใจภายใต้กลไก UPR รอบที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓)

ตามหนังสือที่อ้างถึง คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๙ รับทราบและเห็นชอบเกี่ยวกับการพิจารณาตอบรับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมตามกลไก Universal Periodic Review รอบที่ ๒ ตามที่กระทรวงการต่างประเทศเสนอ ความแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการต่างประเทศขอเสนอเรื่องแผนการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะที่ไทยได้ตอบรับและให้คำมั่นโดยสมัครใจภายใต้กลไก UPR รอบที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓) มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศ ที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงการต่างประเทศได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

กระทรวงการต่างประเทศขอเรียน ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติได้กำหนดให้ทุกประเทศ รวมทั้งประเทศไทย จัดทำและนำเสนอรายงานประเทศตามกลไก UPR ซึ่งสะท้อนการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน ทุก ๔ ปีครั้ง โดยภายใต้กระบวนการ UPR รอบที่ ๒ ไทยได้เข้าร่วมการนำเสนอรายงานประเทศในการประชุมคณะทำงาน UPR สมัยที่ ๒๕ ที่นครเจนีวา เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙ และเข้าร่วมการรับรองผลการนำเสนอรายงานในช่วงการประชุมคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนฯ สมัยที่ ๓๓ ที่นครเจนีวา เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๙

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

๑.๒.๑ มติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ รับทราบและมอบหมายทุกส่วนราชการเร่งดำเนินการตามข้อเสนอแนะที่ไทยได้รับและคำมั่นโดยสมัครใจจากการนำเสนอรายงานในรอบที่ ๑ รวมถึงผลักดันการดำเนินการตามพันธกรณีระหว่างประเทศ และเร่งติดตามแก้ไขประเด็นปัญหาที่ประชาคมระหว่างประเทศให้ความสนใจ เพื่อนำไปประกอบการยกร่างรายงานประเทศรอบที่ ๒

/๑.๒.๒ มติคณะ...

๑.๒.๒ มติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ รับทราบและสั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งผลักดันประเด็นที่ค้างค้างให้แล้วเสร็จก่อนการนำเสนอรายงานในเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๙ และเห็นชอบต่อร่างรายงานประเทศ และอนุมัติให้กระทรวงการต่างประเทศส่งรายงานให้คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนฯ

๑.๒.๓ มติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๙ รับทราบและเห็นชอบต่อกรอบการพิจารณาข้อเสนอแนะในช่วงการนำเสนอรายงานประเทศและคำมั่นโดยสมัครใจของไทย พร้อมสั่งการให้กระทรวงการต่างประเทศชี้แจงเหตุผลประเด็นที่ไทยยังไม่ตอบรับให้ชัดเจนและเหมาะสมในช่วงการนำเสนอรายงานต่อที่ประชุมคณะทำงาน UPR

๑.๒.๔ มติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๙ รับทราบและเห็นชอบเกี่ยวกับการพิจารณาตอบรับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมตามกลไก Universal Periodic Review รอบที่ ๒ ตามที่กระทรวงการต่างประเทศเสนอ

๑.๓ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

๑.๓.๑ เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๙ คณะผู้แทนไทย นำโดยเอกอัครราชทูตผู้แทนถาวร ณ นครเจนีวา พร้อมด้วยผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงยุติธรรม และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้เข้าร่วมการรับรองรายงานผลการนำเสนอรายงานของไทยในช่วงการประชุมคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนฯ สมัยที่ ๓๓ ที่นครเจนีวา โดยหัวหน้าคณะผู้แทนไทยได้แจ้งการตอบรับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจำนวน ๖ ข้อ ตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๙

๑.๓.๒ ภายหลังการรับรองผลการนำเสนอรายงาน กระทรวงการต่างประเทศได้ยกร่างแผนการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะที่ไทยได้ตอบรับและให้คำมั่นโดยสมัครใจภายใต้กลไก UPR รอบที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๓) ซึ่งประมวลจากข้อมูลของหน่วยงานต่างๆ และได้จัดการประชุมคณะกรรมการกำกับดูแลการจัดทำรายงานประเทศและติดตามการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะภายใต้กลไก UPR ของคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนฯ ครั้งที่ ๔/๒๕๕๙ เพื่อให้หน่วยงานร่วมกันพิจารณาให้ข้อคิดเห็นและปรับแก้ร่างแผนดังกล่าว

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ในกระบวนการ UPR แต่ละประเทศจะต้องปฏิบัติตามข้อเสนอแนะที่ได้ตอบรับและคำมั่นโดยสมัครใจที่ได้ประกาศไว้ และรายงานผลให้แก่คณะทำงาน UPR ทุก ๔ ปีครั้ง เรื่องนี้จึงเข้าข่ายเรื่องที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเริ่มปฏิบัติตามข้อเสนอแนะตามแนวทางที่ระบุไว้ในแผนการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะที่ไทยได้ตอบรับและให้คำมั่นโดยสมัครใจภายใต้กลไก UPR รอบที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๓) ซึ่งผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมจะช่วยยืนยันความมุ่งมั่นของไทยในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในประเทศ กระทรวงการต่างประเทศจึงขอให้พิจารณานำเรื่องเสนอต่อคณะรัฐมนตรีในโอกาสแรก

๔. สำระสำคัญ ข้อเท็จจริงและกฎหมาย

๔.๑ การเข้าร่วมการรับรองผลการนำเสนอรายงานของไทย ที่นครเจนีวา เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๙

๔.๑.๑ เอกอัครราชทูตผู้แทนถาวร ณ นครเจนีวา ได้แจ้งการตอบรับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจำนวน ๖ ข้อ ตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๙ รวมทั้งแจ้งพัฒนาการของสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนในประเทศภายหลังการนำเสนอรายงานเมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๙ อาทิ การลงประชามติต่อร่างรัฐธรรมนูญที่เป็นไปอย่างสงบเรียบร้อย และการมีคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๕/๒๕๕๙ เปลี่ยนแปลงให้การกระทำความผิดบางฐานซึ่งเคยอยู่ในอำนาจพิจารณาตีของศาลทหารมาอยู่ในอำนาจของศาลยุติธรรม รวมทั้งความคืบหน้าของการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะที่ได้รับ อาทิ การเข้าเป็นภาคีพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ การเตรียมการถอนข้อสงวนต่อข้อ ๔ ของอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วย/การจำกัด...

การจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ และการผลักดันร่าง พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมาน และการกระทำให้นुकคนสูญหาย พ.ศ. ...

๔.๑.๒ ผู้แทนประเทศส่วนใหญ่กล่าวชื่นชมการเข้าร่วมอย่างสร้างสรรค์ในกระบวนการ UPR ของไทย การตอบรับข้อเสนอแนะส่วนใหญ่ รวมทั้งการมีนโยบายด้านต่างๆ เช่น การแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำ ความรุนแรงต่อเด็กและสตรี การใช้แรงงานเด็ก ปัญหาการค้ามนุษย์ ผู้แทนประเทศตะวันตก (เช่น สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร เบลเยียม และเยอรมนี) กล่าวยินดีต่อการออกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๕/๒๕๕๙ ซึ่งยกเลิกการพิจารณาคดีที่เกิดขึ้นใหม่ในศาลทหาร โดยเห็นว่าเป็นพัฒนาการด้านบวกและเป็นการก้าวสำคัญในการกลับสู่ความเป็นประชาธิปไตย แต่ยังคงห่วงกังวลและเรียกร้องให้พิจารณาโอนคดีทั้งหมดที่เกิดขึ้นก่อนหน้าการออกคำสั่งดังกล่าวไปยังศาลพลเรือน อีกทั้งห่วงกังวลเรื่องการจำกัดเสรีภาพในการแสดงออก และการชุมนุม รวมถึงการคุกคามนักปกป้องสิทธิมนุษยชน ผู้แทนภาคประชาสังคม แสดงความห่วงกังวลต่อประเด็นสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง อาทิ การจำกัดเสรีภาพในการแสดงออกและการชุมนุม การกักกันตัวโดยไม่สมควร กรณีการฟ้องร้องนักปกป้องสิทธิมนุษยชน การดูแลผู้หนีภัย และกฎหมายหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ รวมทั้งสิทธิด้านอื่นๆ เช่น สิทธิของกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ

๔.๑.๓ เอกอัครราชทูตผู้แทนถาวร ณ นครเจนีวา ได้ชี้แจงประเด็นข้อห่วงกังวลของผู้แทนประเทศและภาคประชาสังคม รวมทั้งกล่าวถึงการดำเนินการขั้นต่อไป ซึ่งไทยจะให้ความสำคัญกับการนำข้อเสนอแนะไปปฏิบัติให้เกิดผลอย่างแท้จริง พร้อมทั้งยืนยันความมั่นใจโดยสมัครใจที่จะจัดส่งรายงานกลางรอบ เช่นเดียวกับแนวปฏิบัติในกระบวนการ UPR รอบที่ ๑

๔.๑.๔ ที่ประชุมคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนฯ สมัยที่ ๓๓ ได้รับรองผลการนำเสนอรายงานประเทศของไทยตามกลไก UPR รอบที่ ๒ ซึ่งไทยได้รับข้อเสนอแนะรวม ๒๔๙ ข้อ โดยได้ตอบรับ (accept) ๑๘๗ ข้อ และรับทราบ (note) ๖๒ ข้อ

๔.๒ การจัดทำแผนการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะที่ไทยได้ตอบรับและให้คำมั่นโดยสมัครใจภายใต้กลไก UPR รอบที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓)

๔.๒.๑ กระทรวงการต่างประเทศได้ยกร่างแผนการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะที่ไทยได้ตอบรับและให้คำมั่นโดยสมัครใจภายใต้กลไก UPR รอบที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓) ซึ่งประมวลจากข้อมูลของหน่วยงานต่างๆ และได้จัดการประชุมคณะกรรมการกำกับดูแลการจัดทำรายงานประเทศฯ ครั้งที่ ๔/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณารับรองและให้ข้อคิดเห็นเพื่อปรับแก้ร่างแผนดังกล่าวให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น (สรุปผลการประชุมตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

๔.๒.๒ กระทรวงการต่างประเทศได้ปรับแก้ร่างแผนตามข้อ ๔.๒.๑ ตามข้อคิดเห็นที่ได้รับจากที่ประชุมคณะกรรมการกำกับดูแลการจัดทำรายงานประเทศฯ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓) ทั้งนี้ แผนการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะฯ จะเป็นเอกสารอ้างอิงที่จะช่วยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถผลักดันการดำเนินการตามข้อเสนอแนะและคำมั่นโดยสมัครใจได้อย่างครบถ้วนและเกิดผลที่เป็นรูปธรรม รวมทั้งช่วยให้ภาคประชาสังคมใช้ประโยชน์ในการร่วมติดตามความคืบหน้าของการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการจัดทำแผนดังกล่าวเป็นแนวปฏิบัติเดียวกับกระบวนการ UPR รอบที่ ๑

๔.๓ การดำเนินการอื่นๆ

๔.๓.๑ กระทรวงการต่างประเทศจะจัดพิมพ์แผนการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะฯ เพื่อเผยแพร่ให้แก่หน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาสังคม ตลอดจนภาคส่วนอื่นๆ ที่สนใจ นอกจากนี้ กระทรวงการต่างประเทศจะร่วมกับกระทรวงยุติธรรมจัดเวทีเผยแพร่ผลการนำเสนอรายงานตามกลไก UPR รอบที่ ๒ เพื่อสร้างความตระหนักรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องสิทธิมนุษยชนและกระบวนการ UPR ให้แก่สาธารณชนในทุกภูมิภาคต่อไป

๔.๓.๒ ไทยจะต้องจัดทำรายงานระยะกลางรอบ (Midterm report) เพื่อรายงานความคืบหน้าของการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะและคำมั่นโดยสมัครใจให้คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนฯ ทราบ ประมาณช่วงต้นปี ๒๕๖๒ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวเป็นหนึ่งในคำมั่นโดยสมัครใจที่ไทยได้ประกาศไว้

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งใดๆ
ไม่มี

๖. ผลกระทบ
ไม่มี

๗. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

กระทรวงการต่างประเทศได้ตั้งงบประมาณสำหรับการดำเนินการภายใต้กลไก UPR ใน ปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ซึ่งรวมถึงการจัดประชุมคณะกรรมการกำกับดูแลการจัดทำรายงานประเทศๆ การจัดพิมพ์ และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แผนปฏิบัติการ และการจัดกิจกรรมสร้างความตระหนักรู้ รวมทั้งสิ้นเป็นเงิน ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งล้านห้าแสนบาทถ้วน) ภายใต้งบรายจ่ายอื่น ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน แผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาความร่วมมือด้านต่างประเทศ สร้างและรักษาผลประโยชน์ของชาติ โครงการ ส่งเสริมผลประโยชน์ของไทยในกรอบพหุภาคี กิจกรรมที่ ๑ ส่งเสริมผลประโยชน์ของไทยในประชาคมอาเซียน และกรอบความร่วมมือพหุภาคี ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ของกระทรวงการต่างประเทศ

๘. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงการต่างประเทศได้จัดการประชุมคณะกรรมการกำกับดูแลการจัดทำรายงาน ประเทศๆ ครั้งที่ ๔/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ โดยผู้แทนของทุกหน่วยงานที่เข้าร่วมได้รับทราบ ร่วมให้ความเห็น ตลอดจนร่วมรับรองร่างแผนการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะฯ ในหลักการด้วยแล้ว

๙. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง
ไม่มี

๑๐. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงการต่างประเทศขอเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาประเด็นดังต่อไปนี้

๑๐.๑ รับทราบผลการเข้าร่วมการรับรองผลการนำเสนอรายงานประเทศตามกลไก UPR รอบที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๙ รวมทั้งการดำเนินการภายหลังการรับรองผลการนำเสนอรายงานฯ ซึ่ง รวมถึงการจัดทำแผนการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะฯ

๑๐.๒ ให้ความเห็นชอบต่อร่างแผนการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะที่ไทยได้ตอบรับและให้ คำมั่นโดยสมัครใจภายใต้กลไก UPR รอบที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓) (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓) พร้อมสั่งการให้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งปฏิบัติตามแผนดังกล่าวให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายดอน ปรมดีวินัย)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรมองค์การระหว่างประเทศ

กองการสังคม

โทร. ๐ ๒๒๐๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๒๒๔๖

โทรสาร ๐ ๒๒๔๓ ๕๐๖๔